

EUROOPA PARLAMENT

2004

2009

Istungidokument

LÕPLIK
A6-0065/2006

20.3.2006

RAPORT

Komisjoni 2004. aasta konkurentsipoliitika aruanne
(2005/2209(INI))

Majandus- ja rahanduskomisjon

Raportöör: Alain Lipietz

SISUKORD

lehekülg

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
EXPLANATORY STATEMENT	7
MENETLUS	11

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

komisjoni 2004. aasta konkurentsipoliitika aruande kohta (2005/2209(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni 2004. aasta konkurentsipoliitika aruannet (SEK(2005)0805);
- võttes arvesse 23.–24. märtsi 2000. aasta Lissaboni, 15.–16. juuni 2001. aasta Göteborgi, 14.–15. detsembri 2001. aasta Laekeni, 15.–16. märtsi 2002. aasta Barcelona, samuti 20.–21. märtsi 2003. aasta, 25.–26. märtsi 2004. aasta ja 22.–23. märtsi 2005. aasta Brüsseli Euroopa Ülemkogu eesistuja järelduisi;
- võttes arvesse Lissaboni strateegia kõrgetasemelise töörühma, mille tööd juhtis hr Wim Kok, 2004. aasta novembris koostatud aruannet "Võtta vastu väljakutse – Lissaboni strateegia majanduskasvuks ja tööhõiveks";
- võttes arvesse nõukogu 16. detsembri 2002. aasta määrust (EÜ) nr 1/2003 asutamislepingu artiklites 81 ja 82 sätestatud konkurentsieeskirjade rakendamise kohta¹ ja komisjoni 7. aprilli 2004. aasta määrust (EÜ) nr 773/2004, mis käsitleb EÜ asutamislepingu artiklite 81 ja 82 kohaste menetluste teostamist komisjonis²;
- võttes arvesse nõukogu 20. jaanuari 2004. aasta määrust (EÜ) nr 139/2004 kontrolli kehtestamise kohta ettevõtjate koondumiste üle;³
- võttes arvesse komisjoni 21. aprilli 2004. aasta määrust (EÜ) nr 794/2004, millega rakendatakse nõukogu määrust (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks⁴, komisjoni 25. veebruari 2004. aasta määrust (EÜ) nr 364/2004, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 70/2001 seoses selle kohaldamisala laiendamisega uurimis- ja arendustegevuseks antavale abile⁵, ning komisjoni 25. veebruari 2004. aasta määrust (EÜ) nr 363/2004, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 68/2001 EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamise kohta koolitusabi suhtes⁶;
- võttes arvesse komisjoni teatist "Ühenduse suunised raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta";⁷
- võttes arvesse Euroopa Ühenduste Kohtu kohtupraktikat üldhuviteenuste alal ja

¹ EÜT L 1, 4.1.2003, lk 1.

² EÜT L 123, 27.4.2004, lk 18.

³ ELT L 24, 29.1.2004, lk 1.

⁴ EÜT L 140, 30.4.2004, lk 1.

⁵ EÜT L 63, 28.2.2004, lk 22.

⁶ EÜT L 63, 28.2.2004, lk 20.

⁷ ELT C 244, 1.10.2004, lk 2.

eelkõige Altmarki otsust;¹

- võttes arvesse kodukorra artiklit 45 ja artikli 112 lõiget 2;
 - võttes arvesse majandus- ja rahanduskomisjoni raportit (A6-0065/2006),
1. tervitab asjaolu, et alates 1. maist 2004 on ühenduse konkurentsipoliitikat laiendatud kümnele uuele liikmesriigile, mille siseriiklikud konkurentsiasutused on ühinenud Euroopa konkurentsivõrgustikuga (ECN), et neid Euroopa Liitu lõimida;
 2. väidab jätkuvalt, et Euroopa Parlamendi aktiivsem ja kasvav roll konkurentsipoliitika arendamisel toob tõenäoliselt kaasa rohkem läbipaistvust ja õiguspärasust, ning viitab uuesti parlamendi püüdlustele saada antud küsimuses kaasotsustamisõigus;
 3. toetab üldiselt ELi järgitavat konkurentsipoliitikat ning väljendab heakskiitu komisjoni poolt läbi viidud ajakohastavale reformile konkurentsi valdkonnas;
 4. nõuab viivitamatult konkurentsipoliitika ajakohastamise viimase osa kiiret lõpuleviimist, nimelt EÜ asutamislepingu turgu valitseva seisundi kuritarvitamist käsitleva artikli 82 kohaldamist; rõhutab, et sellega seoses tuleb arvesse võtta jätkuvalt üleilmastuvate turgude dünaamikat;
 5. tervitab asjaolu, et Euroopa Kohtu otsused panevad komisjoni konkurentsialaseid otsuseid harvemini kahtluse alla, kuid avaldab kahetsust seniajani valitsevate suurte erimeelsuste üle küsimuses, kuidas komisjon kavatab praktikas tõlgendada Euroopa Kohtu otsust Altmarki kohtuasjas; palub komisjonil avaldada selgelt ja täpselt tõlgendav teatis Altmarki kohtuotsuses ette nähtud neljanda kriteeriumi kohta;
 6. avaldab kahetsust, et 2004. aasta konkurentsipoliitika aruandes ei käsitleta üldhuviteenuste arutelu enam omaette peatükis, nagu seda tehti alates 2001. aasta raportist, ning nõuab tungivalt, et komisjon taastaks tulevastest raportites selle käsitlemise;
 7. tervitab komisjoni poolt vastu võetud ajakohastamispaketti, tehnosiirde kokkulepetele tehtava grupierandi uut kava ning juurdepääsetavate ja mittejuurdepääsetavate dokumentide eristamisel tehtud edusamme ja menetlustes esineva konfidentsiaalse teabe käsitlemise standardite kehtestamist;
 8. juhib tähelepanu asjaolule, et komisjon uuris 2004. aastal lähemalt mõningaid väga olulisi valdkondi nagu Interneti lairibaühenduse teenused, rahvusvaheliste mobiilikõnede rändlus ja üldine telekommunikatsioon, ning nõuab tungivalt, et komisjon jälgiks tähelepanelikult nende sektorite arengut, et julgustada konkurentsi infoühiskonna arengu seisukohalt tähtsates valdkondades;
 9. palub komisjonil põhjalikult uurida ja analüüsida kollektiivlääbirääkimistega seonduvaid probleeme sellistes tundlikes majandusvaldkondades nagu põllumajandus, eelkõige seoses ühelt poolt väikeste ja keskmise suurusega tootjate või nende ühenduste ning teiselt poolt suurte töötlemis- või turustusettevõtete vaheliste suhetega;

¹ Euroopa Kohtu 24. juuli 2003. aasta otsus kohtuasjas C-280/00: Altmark Trans ja Regierungspräsidium Magdeburg v Nahverkehrsgesellschaft Altmark, EKL 2003, lk I-7747.

10. õnnitleb komisjoni kindla ja professionaalse lähenemise puhul võitluses turgu valitseva seisundi kuritarvitamisega ning tervitab artikli 82 tõhusama rakendamise alast komisjoni nõustamistegevust;
11. nõuab tungivalt, et komisjon võtaks meetmed riikide konkurentsiasutuste vahelise teabevahetuse optimeerimiseks Euroopa konkurentsivõrgustikus ning vahetatava teabe kvaliteedi tõstmiseks, et tagada Euroopa konkurentsipoliitika ühtne kohaldamine;
12. nõuab tungivalt, et komisjon teeks jõupingutusi konkurentsieeskirjade õige kohaldamise edendamiseks kõikides liikmesriikides ning sekkuks aegsasti, kui konkurentsieeskirju kohaldatakse mitterahuldavalt või diskrimineerivalt;
13. märgib, et tulemuslik konkurentsipoliitika peab pidevalt arvesse võtma tarbija huve ega tohi põhjustada turuhäireid;
14. ergutab komisjoni selgitama mõnikord ebaselgeid suhteid riikide konkurentsiasutuste ja turuliidrite vahel, et kõrvaldada igasugune kaasosalisuse kahtlus ning kaitsta tarbijate huve (näiteks 2005. aasta alguses paljastas meedia Prantsuse kolme põhilise mobiiltelefonivõrgu operaatori vahelised salakokkulepped); tunnistab, et ei ole möödunud piisavalt aega, et hinnata nende reformide tõhusust, mis teevad ELi konkurentsivõrgu rakendamise ülesandeks riikide konkurentsiasutustele;
15. õnnitleb komisjoni valvsuse puhul, mida see ilmutab ühinemiste ja omandamiste korral, mis võivad tuua kaasa turgu valitsevate seisundite tugevnemise;
16. tunneb muret, et ELi gaasi- ja elektriturgu täielik liberaliseerimine on siiani saavutamata ning tervitab komisjoni algatatud gaasi ja elektrienergia siseturu toimimist käsitlevat valdkondlikku uurimist;
17. tervitab komisjoni algatatud valdkondlikke uurimisi seoses pankade maksesüsteemide ja ärikindlustusega, kuid nõuab tungivalt, et uurimismenetlus teostataks viisil, mis võimaldab piisavalt aega täielike ja põhjalike vastuste andmiseks komisjonile;
18. soovib, et suurte avalike teenuste võrgu korral peavad konkurentsi juhtima kindlad avaliku teenindamise kohustused, et tagada vajalikud investeeringud ning takistada uute monopolide teket;
19. tunnustab tulemusliku konkurentsipoliitika olulist panust Lissaboni strateegia saavutamisel;
20. tervitab komisjoni keskkonnasõbralikke kriteeriume, mida kohaldata mitme keskkonnatoetuskava, sealhulgas raudteetransporti puudutavate kavade kinnitamisel, ning nõuab tungivalt, et komisjon arendaks edasi nende kavade läbipaistvustingimusi, et need võiksid olla pretsedendiks teistele piirkondadele ja liikmesriikidele;
21. kutsub komisjoni üles kaitsma monopolide ja ebaseaduslike kokkulepetega võitlemise ning riigiabi mõistliku põhjendatuse doktriini tulevastel läbirääkimistel rahvusvahelise kaubanduse korralduse üle; nõuab tungivalt, et komisjon edendaks mitme- või

kahepoolsete vahendite abil rahvusvahelist koostööd konkurentsiküsimustes ning julgustaks kiiresti arenevaid ja arengumaid selles koostöös rohkem osalema;

22. rõhutab tarbija teavitamise tõhustamise tähtsust, juhib tähelepanu tarbijateabe olulisele osale tõelise konkurensikultuuri olemasolu tagamisel ning juhib tähelepanu vajadusele kaaluda ühenduse tasandil eraviisilist kahjude hüvitamist konkurentsivastase tegevuse korral;
23. kinnitab veel kord, et toetab Euroopa Parlamendi ennetavat rolli konkurentsipoliitika arendamisel, suurendades parlamendi kaasotsustamisõigust;
24. nõuab tungivalt, et komisjon jätkaks kohtusüsteemi toimimise läbivaatamist seoses konkurentsijuhtumitega, et kaaluda õiguskaitse kättesaadavuse kiiruse parandamist ning maksimeerida konkurentsijuhtumeid lahendavate kohtunike kogemusi ja oskusi;
25. nõuab tungivalt, et komisjon kasutaks tarbijate kontaktametniku ametissemääramist komisjoni ja tarbijate vahelise tihedama dialoogi ja sidemete arendamiseks;
26. usub, et konkurentsipoliitika tulemuslik kohaldamine on tarbijate huvides toimiva ning nende igapäevast elu positiivselt ja oluliselt mõjutava tõhusa turustruktuuri saavutamise oluline vahend; soovib rõhutada, et siseturu tihedama integratsiooni tõttu on mõnikord loomulikum analüüsida konkurentsiolukorda kogu siseturul, mitte erinevatel allturgudel; ning palub komisjonil esitada selgemad suunised turu omapoolse määratlemise kohta sellistel juhtudel;
27. tervitab komisjoni positiivset vastust parlamendi soovitudele Euroopa konkurentsipäevade edasiarendamise kohta, sealhulgas tarbijaorganisatsioonide ja riikide meedia kaasamisele Euroopa konkurentsipäevade planeerimisprotsessi;
28. tervitab komisjoni jätkuvat pühendumust rahvusvahelisele konkurentsivõrgustikule, eelõige Hiina abistamist monopolivastase seaduseelnõu koostamisel;
29. tervitab kümne uue liikmesriigi jätkuvaid edusamme kiirel kohanemisel EÜ ühinemiste kontrolli, konkurentsieeskirjade ja eelkõige riigiabi andmise reeglitega ning nõuab tungivalt, et komisjon jätkaks tehnilise abi ja koostöö protsessi;
30. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

EXPLANATORY STATEMENT

1. General features of the report

2004 was the first year to see the application of the 2002 and 2003 reforms concerning the control of mergers, cartels and State aids which sought to return to national level the examination of many cases which were burdening the Directorate-General for Competition, despite not having genuinely European implications. Accordingly, the report has a fairly technical (and highly instructive) aspect: the new regulatory framework is gone through, chapter by chapter; this is followed by an analysis of the main cases, and by a few judgments of the Court of Justice which have thus developed case law.

The lack of the searching analyses which were such a feature of the reports drafted under the responsibility of Commissioner Monti is to be regretted. In addition, as frequently happens there is a lamentable lack of references to possible empirical checks on the effects of competition policy.

For instance, it is reaffirmed that the purpose of competition policy is to ensure fair and relatively lively competition which is considered to benefit consumers by reducing excessive margins (abuse of dominant positions) and by stimulating technological emulation. This line of argument bears the mark of common sense. However, as the report comments in passing there are 'market failures', which are not detailed and any thinking about which thus does not contribute to adjusting competition policy. This is regrettable.

An examination of the relative size of the different parts of the report shows that competition policy focuses mainly on the fight against secret agreements and mergers which might result in abuses of dominant positions. Relatively little space is devoted to the policing of State aid. It also emerges that the number of cases in which the Court in Luxembourg invalidates a Commission decision is in decline. It appears that the Commission's practices and case law are finally in step with each other, following the discord over previous years which culminated, in particular, in the Altmark judgment.

2. Combating cartels and abuses of dominant positions

The Commission is to be congratulated on the courage and tenacity with which it fights abuses of monopoly situations. A few significant examples are detailed, including the condemnation of Microsoft. However, appeals are once more under way, so there will be further developments here.

One chapter is devoted to the establishment of the European Competition Network, a form of cooperation between national bodies responsible for regulating competition. It is still far too soon to determine the effectiveness of this system. The obvious risk is of complicity (even unconscious complicity) between national authorities and their 'national champions'. The example of the agreement between the three main French mobile telephony operators (including the historic operator, France Telecom, and its subsidiary, Orange), a secret

agreement which was only revealed by the press in 2005, shows that it is not necessarily wise to entrust this kind of supervision to national authorities.

The decentralisation of competition policy is therefore not without risk. We need to think about establishing a '(European) regulator of (national) regulators'.

3. Merger supervision

Here again, the Commission is to be congratulated on the vigilance that it generally demonstrates. The example of the merger between the leading French book publishing and distribution operators is particularly illuminating.

However, the Commission cannot be encouraged enough to embark on genuine studies of the real effect of this policy of 'maintained competition'. Can it really be proved that competition brings down prices? Intuition says that, if supply is there, then competition, by squeezing margins and stimulating research, results in greater purchasing power for consumers in the sector in question and in the growth of the sector and even of employment in it.

Yet another sequence of events is entirely possible: in an oligopolistic situation no competitor has any interest in increasing supply, because there is more to be gained from higher prices in a situation of shortage. We may wonder whether this sequence did not win out in the case of the deregulation of major networked public services. With good reason, the Commission is determined to prevent private monopolies being re-established on the corpses of the former public monopolies (Portuguese electricity and gas), but at least the big old national undertakings, vested with public service obligations, took care to anticipate growth in demand by making the corresponding investments. On the electricity market it seems that this is no longer the case.

4. The case of Rhodia

This case tarnishes the Commission's reputation for a rigorous approach to mergers. It was the subject of a rectifying decision (a unique case among 3000) in January 2004. This modified Decision 1378 of August 1999, which authorised the merger between Rhône-Poulenc and Hoechst in return for the divestiture of Rhodia, which was authorised, in parallel, to absorb Albright & Wilson (Decision 1517). There is no retrospective analysis of this rectification; what is worse is that Decisions 1378 and 1517 disappeared from the website while this report was being drafted, thereby hampering parliamentary work.

Rhodia's shares, after a surge caused by the absorption of A & W, have since done nothing but nosedive, bringing ruin on shareholders and workers. It appears that Rhône-Poulenc had loaded on to Rhodia all the liabilities hidden in A & W or resulting from environmental disasters such as Cubatao and Silver Bow. On this point, the Commission has also failed to exercise the duty of control arising from the initial Decision 1378.

Given these anomalies, Parliament should decide to set up a committee of inquiry into the way in which the Commission took Decisions 1378 and 1517 and has handled them.

5. Control of State aid

This chapter is characterised by a divergence between, on the one hand, the stated call for State aid efforts to be focused on horizontal aid designed to promote the Lisbon strategy and, on the other, the strictly legalistic approach to managing this issue, a course which has now been marked out by the Altmark judgment and, since July 2005, by the Commission's new regulatory decisions stemming from that judgment.

Since the public purse is not bottomless, the focus actually has to be on supporting the Lisbon strategy, and this also needs to be taken as a whole: promoting the knowledge-based economy, ensuring social and territorial integration and protecting the environment.

While the first objective (a knowledge-based economy) does indeed appear to have prompted the Commission's benevolent approach with regard to public aid for research and training, the issues of social and territorial integration and protection of the environment have not been handled systematically. If we consider the third component, for instance, we cannot but regret a degree of eclecticism on the part of the Commission.

It first notes, quite correctly, that State aid for revitalising rail transport must be encouraged, because this fits in with the policy of combating climate change. Yet a few pages later, we are somewhat surprised (Ryanair/Charleroi) to find the Directorate-General for Competition encouraging the development of regional airports ... by means of subsidies (which distort competition between cities and between firms) for low-cost airlines, which produce far more greenhouse gases than trains!

Similarly, where energy production is concerned, the objective of environmental protection is overlooked, whereas this is an important criterion for the European Investment Bank.

A special sub-chapter is devoted to State aid for restructuring and rescuing firms. This issue is the one which generates the most reservations among the public. The workers and regions concerned often perceive the Commission's objections as a bureaucratic obstacle which appears out of the blue and jeopardises the solution to a disastrous situation. It is vital that the Commission learns to conduct a dialogue on this point, first by explaining that the key aspect of its work is the fight against monopolies, but also by showing that it knows how to take the human aspects into account. Helping a firm to survive obviously wrongs its competitors, but it would be welcome to have at least some assessment of the effect that the collapse of one of the few remaining firms in an already concentrated sector would have. For instance, apart from the impact on jobs, the disappearance of Alstom would have increased the concentration in the sector substantially.

Conversely, the criteria making it possible to require the reimbursement of public aid which has been misused would well do with clarification. The purpose of such public aid is the common good. The Commission is vigilant about the legitimacy of aid when it is granted. It is much less so when it comes to the use of such aid after it has been granted. For instance, it is obvious that Alstom's expertise and means of production in significant areas, in particular energy production and clean transport, were factors in the decision taken to save it. And then, after this rescue, Alstom sold off its clean energy research centres without the Commission having told it to do so! The case ended up in plenary at the European Parliament

(23 September 2003), where Commissioner Verheugen expressed his regret that there was no European legislation to prevent such practices.

The time has come to give thought to, and lay down, a clear policy on who is responsible for checking that firms perform their public service obligations properly, and on who may decide on penalties for firms which use aid to increase their profits instead of serving the public.

MENETLUS

Pealkiri	2004. aasta konkurentsipoliitika aruanne		
Menetluse number	2005/2209(INI)		
Vastutav komisjon istungil teada andmise kuupäev	ECON 17.11.2005		
Arvamuse esitaja(d) istungil teada andmise kuupäev	EMPL 17.11.2005	ITRE 17.11.2005	IMCO 17.11.2005
Arvamuse esitamisest loobumine otsuse kuupäev	EMPL 12.7.2005	ITRE 23.11.2005	IMCO 30.1.2006
Tõhustatud koostöö istungil teada andmise kuupäev			
Raportis sisalduv(ad) muu(d) resolutsiooni ettepanek(ud)			
Raportöör(id) nimetamise kuupäev	Alain Lipietz 4.7.2005		
Endine raportöör / Endised raportöörid			
Arutamine parlamendikomisjonis	14.11.2005	23.1.2006	13.2.2006
Vastuvõtmise kuupäev	13.3.2006		
Lõpphääletuse tulemused	poolt:	18	
	vastu:	2	
	erapooletuid:	13	
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Zsolt László Becsey, Pervenche Berès, Pier Luigi Bersani, Sharon Bowles, Udo Bullmann, Ieke van den Burg, David Casa, Elisa Ferreira, José Manuel García-Margallo y Marfil, Jean-Paul Gauzès, Robert Goebbels, Gunnar Hökmark, Karsten Friedrich Hoppenstedt, Ian Hudghton, Othmar Karas, Wolf Klinz, Christoph Konrad, Kurt Joachim Lauk, Enrico Letta, Astrid Lulling, Joseph Muscat, Alexander Radwan, Bernhard Rapkay, Karin Riis-Jørgensen, Dariusz Rosati, Eoin Ryan, Antolín Sánchez Presedo, Peter Skinner, Margarita Starkevičiūtė.		
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige / asendusliikmed	Jan Andersson, Katerina Batzeli, Mía De Vits, Harald Ettl, Ona Juknevičienė, Werner Langen, Alain Lipietz, Jules Maaten, Diamanto Manolakou, Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk, Charles Tannock, Corien Wortmann-Kool.		
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige / asendusliikmed (kodukorra art 178 lg 2)			
Esitamise kuupäev	20.3.2006		
Märkused (andmed on kättesaadavad ainult ühes keeles)			